

UCHWAŁA NR XX/371/11
RADY MIASTA BYDGOSZCZY

z dnia 29 grudnia 2011 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Bydgoszczy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, Nr 153 poz. 1271, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175 poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz.1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz.1241, z 2010r. Nr 28, poz.142 , Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230 oraz z 2011r. Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777 i Nr 21, poz. 113) i art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz.U.z 2007r. Nr 23 poz. 136, Nr 192, poz. 1381, z 2008r. Nr 54, poz. 326, Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505, z 2009r. Nr 19, poz. 100, Nr 19, poz. 101, Nr 86, poz. 720, Nr 168, poz. 1323, z 2010r. Nr 106, poz. 675, Nr 152, poz. 1018, Nr 225, poz. 1466, i z 2011r. Nr 5, poz. 13 i Nr 159, poz. 945 - za zgodą Bydgoskiego Parku Przemysłowo- Technologicznego Sp. z o.o., uchwala się, co następuje:

§ 1.1. Nadać następujące nazwy drogom wewnętrznym położonym na terenie Bydgoskiego Parku Przemysłowo - Technologicznego w Bydgoszczy:

- 1)droga wewnętrzna -działki nr 1/181,1/101, część działki 1/163 w obr.131 oraz działki nr 7/208, 7/206, 7/205, 7/163, 7/190, 7/193, 7/195 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Bydgoskich Przemysłowców,
- 2)droga wewnętrzna - działka nr 1/179 w obr. 131 oraz działki 7/200 i 7/201 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Stanisława Jana Rolbieskiego,
- 3)droga wewnętrzna - działka nr 1/177, część działki 1/163 w obr. 131 i działka nr 7/198 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Hermana Frankego,
- 4)droga wewnętrzna - działka nr 1/169, część działki nr 1/172 w obr. 131 i działka nr 7/218 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Franza Blumwego,
- 5)droga wewnętrzna - część działki nr 1/172 w obr. 131 i część działki 7/166 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Józefa Milcherta,
- 6)droga wewnętrzna - część działki nr 1/173, działka 1/160 w obr. 131 oraz działka nr 7/183, część działki 7/165 i 7/189 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Bogdana Raczkowskiego,
- 7)droga wewnętrzna - działka nr 1/174 w obr. 131 - otrzymuje nazwę ul. Władysława Paciorkiewicza,
- 8)droga wewnętrzna - działki nr 7/204, nr 7/191 w obr.132 - otrzymuje nazwę ul. Jerzego Falkowskiego,
- 9)droga wewnętrzna - działki 7/214, 7/216 w obr. 132, oraz część działki 2/211 w obr. 133 - otrzymuje nazwę ul. Edmunda Matuszewskiego,
- 10)droga wewnętrzna - działki nr 2/107, 2/108, 2/105 w obr. 133 i działka nr 7/211 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Ernsta Petersona,
- 11)droga wewnętrzna - działka nr 2/112 w obr. 133 i część działki 7/223 w obr. 132 - otrzymuje nazwę ul. Emila Gamma.

2. Przebieg ulic o których mowa w § 1.1 ilustruje załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

Roman Jasiakiewicz

Załącznik do Uchwały Nr XX/371/11
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 29 grudnia 2011 r.
Zalacznik1.pdf

Uzasadnienie

Nadanie ulicy imienia Bydgoskich Przemysłowców będzie hołdem złożonym bydgoskim przedsiębiorcom, przemysłowcom, projektantom i konstruktorom, którzy poczynając od czasów pruskich poprzez 20-lecie międzywojenne po czasy współczesne budowali nowoczesny przemysł naszego miasta. Jest główna ulica Bydgoskiego Parku Przemysłowo -Technologicznego.

Stanisław Jan Rolbieski (1873–1939) - inżynier, z chwilą powrotu Bydgoszczy do Macierzy, nadzorował przejście przemysłu bydgoskiego z rąk niemieckich, budowniczy i dyrektor przedsiębiorstwa Kabel Polski Sp. Akc., dyrektor fabryki karbidu w Smukale, dbał o godziwe warunki pracy załogi. Urodzony w 1873 roku w Broniszewicach w Poznańskim. Egzamin dojrzałości zdał w bydgoskim Gimnazjum Realnym. Po ukończeniu studiów w Charlottenburgu (Berlin) w 1901 roku otrzymał dyplom inżyniera. Pracę podjął w Deutsche Kabelwerke A.G. w Berlinie. Dla tej firmy wykonywał poważne prace montażowe na terenie Hiszpanii, Norwegii, Anglii, Rosji, Belgii i Holandii. W 1913 roku wybudował filię przedsiębiorstwa w Londynie. Przed wybuchem I wojny światowej został dyrektorem technicznym Deutsche Kabelwerke. W 1919 roku wrócił do Bydgoszczy zostając decernentem Handlu i Przemysłu Podkomisariatu Naczelnej Rady Ludowej na Obwód Nadnotecki. Przygotował przejście przemysłu bydgoskiego z rąk niemieckich. W 1920 roku uczestniczył w reorganizacji życia w mieście jako sędzia pokoju, komisarz państwowy i honorowy radca miejski. Na tym ostatnim stanowisku sprawował pieczę nad elektrownią, tramwajami miejskimi koleją, sprawami wodnymi i portowymi oraz „zarobkowymi”. W latach 1920–1923 był zastępcą komisarza państwowego w bydgoskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej. Działając na rzecz spolszczenia polskiego przemysłu zainicjował wykupienie dużych przedsiębiorstw niemieckich, m.in. Bromberger Schlippschiffahrt (późniejszy Lloyd Bydgoski), której ponad połowę akcji nabyła Bydgoszcz. Starał się o rozwój przemysłu, zwłaszcza gałęzi w Polsce nie reprezentowanych. Wystąpił z projektem budowy pierwszej polskiej fabryki kabli, dzięki czemu w 1920 roku założono Kabel Polski Sp. Akc., którego został dyrektorem. Zainicjował też założenie sp. akc. „Kauczuk”, jako przedsiębiorstwa kooperacyjnego. Mimo postępującej inflacji doprowadził w 1922 roku do zakończenia budowy „Kabla”. W 1920 roku został też zarządcą fabryki karbidu w Smukale, filii niemieckiego przedsiębiorstwa „Brandenbügische Carbidwerke”. W 1922 roku doprowadził do wykupienia tej fabryki przez sp. akc. „Karbid Wielkopolski”, której znaczącym udziałowcem zostało miasto. Jako dyrektor tej fabryki rozbudował ją i poprawił higienę pracy. Powstała łaźnia dla pracowników. Zagospodarował nieużytki nad Brdą, wspólnie z fachowcami Instytutu Rolniczego zarybił Brdę. Wspierał wiele akcji społecznych, charytatywnych i kulturalnych. Był Prezesem Tow. Przyjaciół Szkoły Podchorążych, działał w Związku Obrony Kresów Wschodnich i Polskim Związku Zachodnim, był konsulem honorowym Szwecji w Bydgoszczy. 20 października 1939 roku został wraz z rodziną rozstrzelany przez hitlerowców.

Hermann August Franke (1829–1913) - właściciel destylatorni spirytusu i wytwórni likieru, zakładów kąpielowych i tartaku, prezes Izby Handlowej w Bydgoszczy, działacz Towarzystwa Upiększania Bydgoszczy, społecznik, fundator domu dla starców i osób nieuleczalnie chorych. Rodowity bydgoszczanin, kupiec i przemysłowiec. W latach 1875–1905 radca miejski, od 1896 roku – radca komercyjny, od 1903 roku – tajny radca komercyjny. W 1876 roku został prezesem Izby Handlowej w Bydgoszczy. Właściciel znanej w mieście destylatorni spirytusu i wytwórni likieru przy ul. Podwałe 11, magazynu przy ul. A. Czartoryskiego, zakładów kąpielowych i tartaku. Jego prywatne zbiory dały początek Muzeum Miejskiemu. Wspierał wiele przedsięwzięć służących miastu, jak np. budowa kościoła, podarowanie terenu pod drogę nad Kanałem Bydgoskim – w stronę Okola, fundował stypendia,łożył na budowę przytułku dla nieuleczalnie chorych i domu starców. W 1883 roku był sekretarzem Zarządu Towarzystwa Upiększania Bydgoszczy. W 1900 roku otrzymał godność Honorowego Obywatela Bydgoszczy.

Franz J. Blumwe (1853–1903) - właściciel i dyrektor Fabryki traków i maszyn do obróbki drewna – C. Blumwe i Syn, założyciel kasy chorych i kasy pogrzebowej oraz pierwszej placówki przedszkolnej, działacz społeczny. Urodził się w 1853 roku w Erfurcie. Do Bydgoszczy przybył wraz z rodzicami w połowie lat pięćdziesiątych XIX stulecia. Ukończył tu Gimnazjum Fryderyka Wilhelma. Następnie uczył się budowy maszyn w Niemczech i Anglii. Wrócił do Bydgoszczy w 1878 r. i podjął pracę w fabryce swego ojca, założonej w 1865 roku. Cały czas tytułowano go inżynierem. Fabryka – C. Blumwe i Syn zajmowała się produkcją traków i maszyn do produkcji drewna, osi wagonowych, maszyn parowych o mocy do 300 KM oraz urządzeń

transmisyjnych. Z czasem wyspecjalizowała się w produkcji traków i maszyn do produkcji drewna. W 1887 roku po śmierci ojca przejął jednoosobowe kierownictwo nad fabryką. Rozbudował warsztaty, doprowadził energię elektryczną, zainstalował nowe urządzenia transmisyjne. W 1896 roku zbudował nowoczesną odlewnię żelaza. W 1897 roku przekształcił firmę w spółkę akcyjną, która rozwijała się nadzwyczaj dynamicznie. Miała swoje przedstawicielstwa w całej Europie, a nawet poza jej granicami. Traki eksportowano nawet do Chin, Ameryki i Afryki. W 1899 roku firma zatrudniała 22 urzędników i 250 robotników. W 1902 roku fabryka uczestniczyła w wystawie przemysłowej w Bydgoszczy. Blumwe znany był ze swej działalności społeczno-charytatywnej. W 1899 roku każdemu z pracowników który przepracował w firmie 10 lat ufundował wkład oszczędnościowy w kwocie 50 marek. Założył pracowniczą kasę chorych i kasę pogrzebową. W 1900 roku utworzył dom opieki nad dziećmi rodziców pracujących zawodowo. Była to placówka przypominająca współczesne przedszkola. Na cel ten przeznaczył piękną willę z ogrodem przy ul. Nakielskiej. Przebywało w niej blisko 120 dzieci pod opieką sióstr diakonisek. Wilhelm Blumwe działał w Bydgoskiej Izbie Handlowej, był członkiem Zarządu Towarzystwa Historycznego Obwodu Nadnoteckiego oraz Niemieckiego Towarzystwa Sztuki i Wiedzy. W latach 1896–1897 wybudował przy ul. Gdańskiej 58 pałacyk (dziś siedziba Radia PiK). Zmarł w 1903 roku. Na bazie fabryki traków i maszyn do obróbki drewna Blumwe i Syn powstała funkcjonująca do dziś Fabryka Obrabiarek do Drewna.

Józef Milchert (1874–1930) - kupiec, przedsiębiorca, właściciel fabryki likierów, wynalazca, autor 25 patentów, wybitny polski działacz narodowy i społeczny, założyciel Towarzystwa Kupców w Bydgoszczy, jeden z budowniczych i zastępca przewodniczącego Dozoru Kościoła pw. Świętej Trójcy, radny i członek Magistratu, członek Rady Nadzorczej Spółki Akcyjnej Karbid Wielkopolski, Prezes Towarzystwa Przemysłowo-Rzemieślniczego. Urodził się 9 stycznia 1874 roku w Osieku w pow. bydgoskim. Przez 4 lata pobierał nauki wstępne do Gimnazjum. Mając 15 lat został uczniem w sklepie w Mroczy. Po wyuczeniu się zawodu kupieckiego pracował w Nakle, Bydgoszczy i Grudziądzu. Służbę wojskową odbywał w wojsku niemieckim, które opuścił jako podoficer sanitarny. W Bydgoszczy osiadł w 1896 roku. W 1899 roku założył Fabrykę Przednich Likierów i Wódek. Był wziętym wynalazcą, autorem 25 patentów. Za swoje wyroby uhonorowany w 1910 roku srebrnym dyplomem związkowym na Wystawie Przemysłowej w Bydgoszczy i za postęp w przemyśle – w 1913 roku na Wystawie Przemysłowej w Toruniu. Był wybitnym działaczem społeczno-samorządowym i narodowym, założycielem Towarzystwa Kupców w Bydgoszczy, w swoim mieszkaniu organizował spotkania polskich działaczy. Popierał budowę kościoła pw. Świętej Trójcy będąc w końcowej fazie zastępcą przewodniczącego Dozoru Kościoła. Po utworzeniu Rady Ludowej na m. Bydgoszczy został w 1918 roku jej skarbnikiem. 19 stycznia 1920 roku reprezentował stronę polską w akcie inkorporacji Bydgoszczy do Macierzy. Długoletni radny i członek Magistratu odpowiedzialny m.in. za kasy oszczędności, rzeźnię i halę targową. W 1921 roku został III honorowym radcą miejskim. Kierował decernatem obejmującym łaźnię miejską, straż pożarną i tabor miejski. Należał do wielu organizacji i stowarzyszeń, m.in. Rady Nadzorczej Towarzystwa Akcyjnego „FEMA”, był prezesem i członkiem honorowym Towarzystwa Przemysłowo-Rzemieślniczego, członkiem Rady Nadzorczej Sp. Akcyjnej Karbid Wielkopolski, prezesem Rady Nadzorczej Towarzystwa Akcyjnego Drukarnia Bydgoska. Zmarł 8 czerwca 1930 roku i został pochowany na cmentarzu Nowofarnym w Bydgoszczy. W nekrologu Magistrat i Rada Miejska Bydgoszczy zaliczyły go do „starej gwardii patriotów – Polaków w Bydgoszczy”.

Bogdan Raczkowski (1888–1939) - inżynier architekt, współprojektant Szpitala Miejskiego (obecnie szpital akademicki im. A. Jurasza), projektant kościoła na Siernieczku, kierownik Urzędu Budownictwa Naziemnego, zastępca przewodniczącego Komitetu Rozbudowy Miasta, który przyczynił się do dynamicznego rozwoju Bydgoszczy o nowe osiedla, stadion miejski, elektrownię, „Kabel Polski” i inne. Urodził się w 1888 roku w Poznaniu. Studia techniczne ukończył w Heidelbergu uzyskując dyplom inżyniera architekta. Przed wybuchem I wojny światowej wygrał konkurs na budowę obiektu w Charkowie. Do Bydgoszczy przybył w 1921 roku obejmując stanowisko radcy miejskiego, kierownika Urzędu Budownictwa Naziemnego. Od 1922 roku wchodził w skład Komitetu Rozbudowy Miasta. Pełnił w nim funkcje zastępcy przewodniczącego (przewodniczącym był Prezydent Bydgoszczy). Jego dziełem był program rozbudowy mieszkaniowej miasta, planował i nadzorował inwestycje. W tym czasie Bydgoszcz wzbogaciła się o wiele obiektów mieszkaniowych na Babiej Wsi, Biedaszkowie, Bielawach, Jachcicach i w Śródmieściu. Powstała elektrownia, dworzec autobusowy, stadion miejski, szkoły powszechne na Bielawach i Jachcicach, oraz różne obiekty przemysłowe. Był obok Kazimierza Skicińskiego projektantem dumy Bydgoszczy, wielkiego i wspaniałego Szpitala Miejskiego na Bielawach. W 1923 roku zaprojektował oparty na ludowej stylistyce barowej kościół w Siernieczku. Będąc na emeryturze został rzeczoznawcą bydgoskiego oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego. Działał w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych i Związku Zawodowym Plastyków

Wielkopolsko- Pomorskich. Rozstrzelany przez hitlerowców wraz z żoną i córką 4 października 1939 roku w Bydgoszczy w Lesie Gdańskim.

Władysław Paciorkiewicz (1876–1925) - mistrz mechanik, wynalazca, konstruktor maszyny do pisania, w 1921 roku uruchomił w Bydgoszczy pierwszą polską wytwórnię zaprojektowanych przez siebie maszyn do pisania. Urodzony w 1876 roku w Żegrowie w Wielkopolsce. Po ukończeniu szkoły powszechnej wyuczył się zawodu mechanika i wyjechał do Berlina. Był kolejno ślusarzem, monterem mechanikiem – konstruktorem i kierownikiem technicznym ogólnej mechaniki maszyn i aparatów w fabrykach niemieckich: „Mschinenfabrik „Merkur” G.m.B. H., Gesellschaft für Apparate und Maschinenbau G.m.B.H. Sielaff Maschinenfabrik A.G., Kartomat A.G. für Apparatebau Staaken–Berlin, Siemens – Halske A.G. Wernerwerk. W sprawach zawodowych często wyjeżdżał do Stanów Zjednoczonych i Anglii. W 1903 roku zbudował prototyp kieszonkowej maszyny do pisania. W 1906 roku przygotował projekt typowej maszyny do pisania „Merkur”. Niebawem zbudował doskonalszy model również pod nazwą „Merkur”. W 1904 roku zbudował kolejny model „Phönix”. Jednocześnie uzyskał kilka patentów niemieckich m.in. na automaty oddzielające monety fałszywe od prawdziwych, automaty do frankowania znaczków, pocztowych, sprzęgła, łożyska itp. W 1921 roku przybył do Bydgoszczy uruchamiając pierwszą polską wytwórnię maszyn do pisania. Najpierw przy ul. Gdańskiej, a potem przy obecnej ul. Dolina 24. Tu powstał kolejny model maszyny do pisania „Pacior”. W latach 1922/1923 przygotował model 7 pod nazwą „Idea” eksponowany na wystawach w Poznaniu i Lwowie. Krótko przed śmiercią opracował jeszcze model 8 „Polonia”. Był też działaczem Towarzystwa Oświatowego „Lech”. Zmarł w 1925 roku.

Jerzy Falkowski (1926–2003) - absolwent Politechniki Gdańskiej, Dyrektor Okręgowej Dyrekcji Inwestycji Miejskich pilotujący m.in. budowę Fordonu i Wyżyn, prezes OW NOT, współtwórca ATR, prezes Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Technicznego i wielu innych organizacji. Inżynier Jerzy Falkowski urodził się 14 maja 1926 roku w Inowrocławiu, gdzie skończył Gimnazjum im. J. Kasprzowicza. Był absolwentem Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej (1954). W latach 1959–1967 jako dyrektor Okręgowej Dyrekcji Inwestycji Miejskich nadzorował budowę wszystkich większych osiedli mieszkaniowych w Bydgoszczy: Kapuścisk, Błonia, Skrzetuska, Bartodziejów, Wyżyn i Fordonu. Następnie, do roku 1978 pełnił funkcję dyrektora Bydgoskiego Zjednoczenia Budownictwa. Jednocześnie, w latach 1962–1990, kierował jako Prezes, społecznie, bydgoskim oddziałem Naczelnej Organizacji Technicznej, skupiając wokół siebie grupę inżynierów – zapaleńców. Doprowadził do wybudowania nad Brdą Bydgoskiego Domu Technika. Angażował się również w powołaniu Wyższej Szkoły Inżynierskiej, następnie przekształcenie jej w Akademię Techniczno-Rolniczą, zdawał sobie bowiem doskonale sprawę z konieczności kształcenia kadr inżynierskich i podnoszenia ich rangi w Bydgoszczy. Przejście na emeryturę nie zahamowało jego działalności. Był wiceprzewodniczącym Bydgoskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, prezesem Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Technicznego, założycielem i członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Dom”, założycielem i członkiem Rady Nadzorczej Zakładów Graficznych im. Edukacji Narodowej, dyrektorem biura Oddziału Polskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Budownictwa w Bydgoszczy, członkiem Rady Nadzorczej Bydgoskiego Domu Technika NOT Sp. z o.o. Pomimo wieku podjął się stworzenia struktur organizacyjnych Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Zmarł 19 października 2003 r., i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Wiślanej. Upór, konsekwencja, zdolność przewidywania, talent organizatorski – to cechy Jerzego Falkowskiego. Wywarł bezsporne piętno na kształcie życia społecznego i zawodowego bydgoskich stowarzyszeń naukowo-technicznych w ostatnim półwieczu. Zapamiętamy go jako człowieka pogodnego i życzliwego, oddanego sprawom samorządu technicznego i ruchu stowarzyszeniowego inżynierów i techników.

Edmund Matuszewski (1921–1999) - absolwent bydgoskiej WSI, inżynier mechanik, dyrektor techniczny Pomorskich Zakładów Przemysłu Wapienniczego w Bydgoszczy, długoletni sekretarz OW NOT, wiceprzewodniczący i przewodniczący ZO Wojewódzkiego SIMP, szczególnie zasłużony dla kształcenia kadr technicznych regionu. Inżynier Edmund Matuszewski urodził się 12 sierpnia 1921 roku w Bydgoszczy, jako syn Władysława i Julianny z domu Nowaczyk. Po ukończeniu szkoły powszechnej, od 1934 roku uczęszczał do Państwowego Męskiego Gimnazjum im. Edwarda Rydza-Śmigłego, a po jego ukończeniu w 1938 roku, do Państwowego Liceum w Bydgoszczy. Podczas okupacji niemieckiej do października 1940 roku był zatrudniony jako pracownik fizyczny, a od pierwszego października 1940 roku do września 1944 roku pracował w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg „Oemler” w Bydgoszczy, początkowo jako kreślarz, później przez samokształcenie, jako technik sprzętu budowlanego na różnych budowach prowadzonych przez to przedsiębiorstwo. Jak sam pisał w życiorysie, po przedostaniu się z terenu Niemiec do Francji wstąpił do Wojska Polskiego we Francji. Tam został przydzielony do Ekspozytury Oddziału Korpusu Kultury i Prasy w Sorgues i Villeneuve na przedmieściach Avignon'u, a później do Clermont - Ferrand. Stamtąd w roku 1946

został wydelegowany do Liceum Handlowego w Casarano w południowych Włoszech. Po przeniesieniu Liceum do Fowimere w Wielkiej Brytanii w dniu 25 marca 1947 roku ukończył pierwszy rok nauczania i otrzymał promocję do klasy drugiej. Po zgłoszeniu się do powrotu do Polski w czerwcu 1947 roku został zdemobilizowany i wrócił 22 czerwca 1947 roku drogą morską do kraju. Od 4 września 1947 roku do 15 września 1948 roku pracował w Wytwórni Nitrozwiązków w Bydgoszczy-Łęgowie na stanowisku technika konstruktora. Równocześnie w tym okresie uzupełniał średnie wykształcenie w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych w Bydgoszczy. 7 lipca 1948 roku uzyskał świadectwo dojrzałości. Od 16 września 1948 roku do 30 czerwca 1951 roku zatrudniony był w Pomorskich Zakładach Przemysłu Wapienniczego w Bydgoszczy na stanowisku dyrektora technicznego. Od 1 lipca 1951 roku przeszedł do Bydgoskich Zakładów Wapienno-Piaskowych na stanowisko głównego mechanika, które zajmował do 20 lipca 1954 roku. W tym okresie studiował na Wydziale Mechanicznym Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Bydgoszczy. Studia ukończył w 1955 roku uzyskując 22 czerwca dyplom inżyniera mechanika specjalności - technologia budowy obrabiarek. Poza pracą zawodową udzielał się społecznie w oddziale Wojewódzkim Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich (SIMP) oraz w Oddziale Pomorskim, a później Wojewódzkim Naczelnej Organizacji Technicznej (OW NOT). W tym okresie był współzałożycielem Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych i Mineralnego w Bydgoszczy, Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego w Bydgoszczy. Od 15 lutego 1950 roku piastował stanowisko sekretarza OW NOT w Bydgoszczy do 13.12.1990 r., uzupełniał swoje kwalifikacje na różnego rodzaju kursach i seminariach, tak centralnych jak i zagranicznych. Jako długoletni sekretarz ma poważny wkład organizacyjny w działalność OW NOT w Bydgoszczy, w utworzeniu Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej, powołaniu Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia i Doskonalenia Kadr Technicznych oraz Zespołu Usług Technicznych NOT, budowy Domu Technika w Bydgoszczy, później jego rozbudowy tj. dobudowy skrzydła B, w tworzeniu oddziałów Terenowych NOT w Grudziądzu, Inowrocławiu, Toruniu i we Włocławku, które z czasem usamodzielniały się i w wielu innych przedsięwzięciach NOT. Był aktywnym działaczem SIMP w Bydgoszczy. W latach 1957 – 1961 sprawował funkcję przewodniczącego, a w latach 1963–1972 wiceprzewodniczącego Zarządu Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Bydgoszczy. Przez wiele lat działał w Radzie Naukowej przy Wojewodzie, w Wojewódzkiej Radzie Związków Zawodowych, w Związku Zawodowym Metalowców, w Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Oddziału w Warszawie, w Wojewódzkim Klubie Techniki i Racjonalizacji był też członkiem Sekretariatu Zarządu Głównego NOT w Warszawie. Bardzo aktywnie udzielał się w Stowarzyszeniu Absolwentów WSI – ATR. Po przejściu na emeryturę nie zaprzestał udzielać się aktywnie. Szczególnie zaangażował się w Bydgoskim Międzystowarzyszeniowym Klubie Seniorów NOT, gdzie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu tego Klubu, był również aktywnym działaczem Koła Seniorów przy Oddziale SIMP w Bydgoszczy, opracowywał historię ruchu stowarzyszeniowego inżynierów i techników regionu bydgoskiego. Za pracę zawodową i społeczną otrzymał wiele (39) odznaczeń i wyróżnień państwowych, stowarzyszeniowych i innych, m.in.: Krzyż Oficerski O.O.P., Krzyż Kawalerski O.O.P., Złoty Krzyż Zasługi, Złote Honorowe Odznaki SIMP, SITPMB, SITPChem., NOT, Odznakę Honorową „Za Zasługi dla miasta Bydgoszczy”, Medal „Za wybitne zasługi dla rozwoju WSI w Bydgoszczy”. Zmarł 7 lipca 1999 roku.

Ernst Franz Peterson (1843–1905) - właściciel cegielni i młynów w Bydgoszczy, inicjator systemu opieki nad pracownikami, filantrop. Przedstawiciel słynnej bydgoskiej rodziny Petersonów. Właściciel dużej cegielni na Okolu. Produkował cegły murarskie, dachówki i pustaki oraz ceglane rury drenarskie. Także cegły specjalnego przeznaczenia, jak: dziurawki, klinkierówki, cegły licowe i cegły do budowy kościołów. Na początku XX wieku cegielnia zatrudniała blisko 100 pracowników. Ernst F. Peterson był też właścicielem dwóch młynów na Czyżkówku (w górnym produkowano papier, w dolnym mielono zboże). Zainicjował w Bydgoszczy system opieki nad pracownikami, zanim pomyślało o tym Państwo. Dla pracowników swej firmy utworzył kasę chorych, która obejmowała także kobiety i dzieci. Pierwszy w Bydgoszczy stworzył na Czyżkówku małe osiedla z działkami wielkości 2–4 mórg dla robotników i drobnych urzędników. Pod zabudowę przeznaczył grunty swego majątku. W rejonie ul. Grunwaldzkiej, opodal przejazdu kolejowego, ufundował plac, a gmina Okole z wdzięczności nawała go placem Petersona. Nazwa ta przetrwała do 1945 roku. Jego imię nosiła także obecna ul. Obrońców Bydgoszczy, którą zbudował na terenie własnej cegielni produkującej materiały budowlane do budowy śluz Kanału Bydgoskiego. Dom rodzinny Petersonów zbudowany w latach 1814–1815 przez Ernsta Conrada Petersona jeszcze znajduje się przy obecnej ul. K. Marcinkowskiego 2 (frontem do ul. Marszałka Focha). Przedstawiciele rodziny mieszkali w nim do końca lat dwudziestych minionego stulecia.

Emil F. Gamm (1842–1908) - przemysłowiec, właściciel Fabryki Mydła i Świec – H. J. Gamm, radny miejski, członek Magistratu nadzorujący m.in. służbę zdrowia, twórca fundacji służącej najuboższym bydgoszczanom. Należał do rodziny od pokoleń związanej z Bydgoszczą. Własnością Gammów była założona w 1788 roku Fabryka Mydła i Świec – H. J. Gamm. Z czasem z małej warzelni przekształciła się w duży zakład

przemysłowy. Ojcem żony Emila Gamm był także producent mydła i radca miejski Emanuel Gottfried Robert Meyer. Emil Friedrich Gamm słynął z działalności na rzecz miasta. Dlatego wstąpił w szeregi członków Towarzystwa Upiększania Miasta. Należał też do placówki Czerwonego Krzyża, przyczynił się do utworzenia kolumn sanitarnych, wspierał budowę kościoła ewangelickiego św. Pawła, ustanowił fundację swego imienia (Emil Gamm-Stiftung) dla wspierania najuboższych mieszkańców Bydgoszczy, bez względu na ich pochodzenie społeczne i wyznanie. Zmarł w 1908 roku i został pochowany na bydgoskim cmentarzu ewangelickim przy Wilhelmstrasse (dziś ul. Jagiellońska). Na jego grobie postawiono figurkę z brązu „Płacząca wdowa”.